

Wat neemt u mee tijdens uw bezoek?

- Gemakkelijke kleding, met een voorsluiting (bijvoorbeeld een overhemd of blouse) zodat het omkleden makkelijker gaat wanneer de meet-apparatuur is aangebracht.
- Nachtkleding en toiletartikelen.
- Ochtendjas.
- Uw eigen medicijnen en uw medicatieschema op papier. Neem voor een extra dag medicijnen mee voor het geval u iets mocht verliezen.
- Zo nodig uw eigen kussen of andere zaken die het slapen makkelijker of aangenamer maken.
- Neem géén waardevolle spullen mee tijdens uw bezoek. Kempenhaeghe is niet aansprakelijk voor het zoek raken of beschadigen van kleding en andere eigendommen.

Adres- en contact gegevens

Centrum voor Slaapgeneeskunde 'Kempenhaeghe'
Sterkselseweg 65
Postbus 61
5590 AB Heeze
Telefoon: 040 - 227 92 35
Website www.kempenhaeghe.nl

Algemene achtergrond informatie over de ziekte van Parkinson kunt u vinden in de algemene folder 'De ziekte van Parkinson of atypisch parkinsonisme, wat is dat?' (deze informatiefolder is beschikbaar via het secretariaat van het ParC Dagcentrum).

Voor overige informatie zie de websites www.parkinson-vereniging.nl

Colofon

Uitgave Parkinson Centrum Nijmegen (ParC) / Centrum voor Slaapgeneeskunde Kempenhaeghe, Heeze
Redactie prof. dr. B.R. Bloem, mevr. M. van Sonsbeek, mevr. M. Schmidt
Tekst dr. S. Overeem, slaapgeneeskundige, onderzoeker UMC St Radboud, Nijmegen
Styling PuntKomma Nijmegen

UMC St Radboud, eerste versie, eerste druk maart 2010
Copyright© ParC 2010

*Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Parkinson Centrum Nijmegen (ParC).
parkinsoncentrum@neuro.umcn.nl*

Parkinson Centrum Nijmegen (ParC)

UMC St Radboud, Neurologie (HP 913)
Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen
T: 024 - 366 84 52 (ParC Dagcentrum)
☎ maandag, dinsdag en woensdag bereikbaar
E: parkinsoncentrum@neuro.umcn.nl

Slaapproblemen bij de ziekte van Parkinson of atypisch parkinsonisme¹

Voor wie is deze informatie bedoeld?

U of uw naasten heeft de ziekte van Parkinson of een vorm van atypische parkinsonisme en u wilt meer weten over de nachtelijke slaapregistratie of slaapproblematiek.

Slaapproblemen

Problemen met het slapen komen vaak voor. Deze slaapproblemen kunnen allerlei vormen aannemen. Het inslapen kan lang duren of u wordt 's nachts vaak wakker. Kramp of pijn kan de slaap verstoren. Daarnaast kunnen problemen met bewegen optreden zoals schoppen in de slaap, of moeite met het omdraaien in bed. Vaak is men overdag ook slaperig en valt soms op ongewenste momenten in slaap.

De oorzaak van de slaapproblemen is ingewikkeld. Enerzijds kunnen de Parkinsonverschijnselen de slaap bemoeilijken, anderzijds kunnen de slaapstoornissen veroorzaakt worden door de Parkinson-medicijnen. Daarnaast treden vaak combinaties op van verschillende slaapproblemen. Omdat slaapproblemen zo ingewikkeld zijn en een grote invloed hebben op het dagelijks leven, is het belangrijk dat ze goed in kaart worden gebracht. Alleen dan kan een passende behandeling worden ingesteld.

Centrum voor Slaapgeneeskunde 'Kempenhaeghe'

Om de oorzaak van slaapproblemen zo goed mogelijk op te sporen, werkt het Parkinson Centrum in Nijmegen (ParC) samen met het Centrum

voor Slaapgeneeskunde 'Kempenhaeghe' in Heeze (ten zuiden van Eindhoven). Kempenhaeghe is gespecialiseerd in ingewikkelde slaapproblemen en beschikt over uitgebreide mogelijkheden voor slaaponderzoek. Samen met de neuroloog van het ParC wordt bepaald of verder slaaponderzoek noodzakelijk is. Als dit het geval is, kunt u op korte termijn in Kempenhaeghe terecht. Tijdens dat bezoek vindt een uitgebreid gesprek plaats met een specialist in slaapstoornissen. Diezelfde avond blijft u dan op Kempenhaeghe overnachten voor een uitgebreid slaaponderzoek.

Bezoek aan 'Kempenhaeghe'

Wanneer u door de neuroloog van het ParC wordt verwezen naar Kempenhaeghe, wordt met u direct een datum afgesproken. Later ontvangt u een bevestiging van de afspraak op papier. Het onderzoek vindt altijd plaats op een woensdag. In de middag heeft u een uitgebreid gesprek met één van de slaapspecialisten. Vervolgens gaat u naar het opnamecentrum (afdeling E) waar u wordt voorbereid op het slaaponderzoek.

Het slaaponderzoek gebeurt met behulp van een groot aantal draden die onder andere op het hoofd worden aangebracht. Hiermee is de diepte van de slaap te meten. Met draden op de benen kunnen nachtelijke beenbewegingen worden vastgelegd. Daarnaast wordt met banden om de borst en de buik de ademhaling gemeten. Op uw slaapkamer is ook een videosysteem aanwezig waarmee eventuele nachtelijke bewegingen worden opgenomen. Nadat de draden zijn bevestigd kunt u gewoon vrij rondlopen voordat u

gaat slapen.

's Avonds wordt op de afdeling een broodmaaltijd gereserveerd. Wanneer u een speciaal dieet volgt, wilt u dit dan van te voren laten weten bij het secretariaat van Kempenhaeghe (040 - 227 92 35).

In principe gaat u op de voor u normale bedtijd slapen. U beschikt over een eigen kamer met toilet en douche. 's Avonds is op de afdeling een gastvrouw/-heer aanwezig die u begeleidt. Daarnaast is altijd een verpleegkundige aanwezig. In de ochtend wordt de meetapparatuur weer verwijderd en kunt u weer naar huis.

De uitslag

Twee weken na het onderzoek zal de slaapspecialist u op de hoogte stellen van de bevindingen en met u de verdere behandeling bespreken. In principe gebeurt dit telefonisch, maar het is ook mogelijk om dit op Kempenhaeghe persoonlijk te bespreken. De uitslagen en het advies worden verstuurd naar de neuroloog van het ParC en naar uw eigen medisch specialist, die de behandeling verder zal uitvoeren.

Praktische zaken

Indien gewenst is het mogelijk dat uw partner/begeleider blijft overnachten in het gastenverblijf 'Cleijn Aa' van Kempenhaeghe. Dit moet u wel van te voren reserveren. De kosten van een kamer in het gastenverblijf bedragen € 27,- inclusief een broodmaaltijd 's avonds en een ontbijt. Voor meer informatie en het maken van een reservering kunt u bellen met: 040-2279713.

¹ Onder parkinsonisme wordt verstaan: alle ziekten die qua verschijnselen lijken op de ziekte van Parkinson. Voorbeelden zijn Multiple Systeem Atrofie (MSA) en Progressieve Supranucleaire Parese (PSP).